บทความวิจัยเรื่อง

การศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

A Study on Development Administration of the Bung Si Fai Tourism Project, Phichit Province

ฐิติพงศ์ ฉิมมา[1]
ดำรงศักดิ์ จันโททัย[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ 8 คน ภาคเอกชน 2 คน และภาคประชาชน 3 คน

โดยผู้วิจัยได้นำเอาวงจรการวางแผนและการจัดการโครงการแบบครบวงจรของ Rondinelli (รอนดิเนลลี่) 12 ขั้นตอน มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด PDCA (Deming Cycle) มาใช้เป็นกรอบการอธิบายรายละเอียดวงจรการวางแผนและการจัดการโครงการของ Rondinelli (รอนดิเนลลี่) เพื่อให้เกิดความชัดเจนอย่างเป็นระบบ

ผลการศึกษา พบว่า **1. Plan (วางแผน)** โครงการบึงสีไฟได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและเริ่มมีความชัดเจนมากขึ้นเมื่อราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการพัฒนาบึงสีไฟ ซึ่งการวางแผนพัฒนาโครงการบึงสีไฟมีคณะตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟ ซึ่งนำโดยราชเลขานุการในพระองค์ฯ ร่วมกับจังหวัดพิจิตร รวมถึงมีคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ จังหวัด

---

[1] นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (กลุ่มวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)

พิจิตร โดยมีการจัดประชุมร่วมกันและพัฒนามุ่งเน้นให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพตามธรรมชาติของบึงสีไฟ โดยไม่ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเดิมที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ แต่เน้น การพัฒนาองค์ประกอบรอบพื้นที่บึงสีไฟ โครงการทั้งหมดได้รับการออกแบบเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยวในการพักผ่อนหย่อนใจ และทำให้พื้นที่เป็นเสมือน “ห้องรับแขก” ของจังหวัดพิจิตร **2. Do (ปฏิบัติ)** จังหวัดพิจิตรได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร เพื่อใช้ขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู การอนุรักษ์ การบริหารจัดการและการพัฒนาบึงสีไฟโดยการบูรณาการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ การดำเนินโครงการพัฒนาบึงสีไฟที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่สวนสาธารณะ สร้างเส้นทางจักรยาน ทางเดิน และลู่วิ่ง การก่อสร้างสนามจักรยาน เป็นต้น **3. Check (ตรวจสอบ)** การติดตามความก้าวหน้าโครงการบึงสีไฟดำเนินการผ่านหลายกลไกและวิธีการ ดังนี้ 1. การตรวจติดตามโดยราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยคณะตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟ 2. การติดตามโดยคณะกรรมการบริหารการพัฒนาบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร 3. การติดตามผ่านการประชุมของหน่วยงานปกติในจังหวัดพิจิตรเช่น การประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจจังหวัด (กรอ.จังหวัด) **4. Act (การปรับปรุงแก้ไข)** ขั้นตอนการนำผลการตรวจสอบไปสู่การปรับปรุงและสร้างความยั่งยืน โดยมีการถ่ายโอนภารกิจเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการตามปกติ และได้มีการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ โดยจัดแบ่งโซนพื้นที่และกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพอย่างชัดเจน ทั้งนี้ แนวทางสู่ความยั่งยืน (การปรับปรุงในอนาคต) มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบทุกแห่งจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ พบว่า 1. ด้านงบประมาณงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรยังไม่เพียงพอ 2. ปัญหาการขนย้ายดินจากการขุดลอกเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ 3. ผลกระทบจากการพัฒนาต่อชุมชนและวัดในช่วงการขุดลอก (ประมาณปี พ.ศ. 2561) และ 4. การมีผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์จากการพัฒนา ข้อเสนอแนะในการพัฒนา พบว่า 1. ควรมีเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2. จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ 3.ควรมีงบประมาณ/การดูแลรักษาของหน่วยงานรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และ 4. ควรสร้างการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้ยั่งยืน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการการแข่งขันที่มุ่งเน้นการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580), 2561) และยังเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในหมุดหมายที่ 2โดยไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570), 2565) ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต้องเกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดพิจิตร เป็นจังหวัดขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในอาณาเขตที่ราบภาคกลางตอนบนของประเทศไทยมีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสำคัญ 3 สาย คือ แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม และแม่น้ำพิจิตร นอกจากนี้ยังมีบึงน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ นั่นคือ “บึงสีไฟ” แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญของจังหวัดพิจิตร ในอดีตบึงสีไฟเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจเนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมาชาติ ทั้งยังมีบรรยากาศที่สงบและสวยงามเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ ของชาวพิจิตรและนักท่องเที่ยว

ในปี พ.ศ. 2555 จังหวัดพิจิตรร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่บริเวณบึงสีไฟ และพบปัญหาผักตบชวากีดขวางทางเดินของน้ำ ขยะในบึงสีไฟที่ทำให้ทัศนียภาพ ไม่สวยงาม แหล่งน้ำตื่นเขิน เกิดปัญหาการทิ้งดินจากการขุดลอกเนื่องจากไม่มีการวางแผนร่วมกัน

ในปี พ.ศ. 2556 บึงสีไฟได้รับผลกระทบจากภัยแล้งอย่างหนัก ฝนที่ทิ้งช่วงเป็นเวลานานทำให้น้ำในบึงแห้งขอด

ในปี พ.ศ. 2560 เกิดไฟไหม้บริเวณเกาพกลางบึงสีไฟเนื่องจากวัชพืชแห้งทับถมเป็นเวลานาน รวมทั้งปัญหาความทรุดโทรมของสภาพแวดล้อมภายในบึงสีไฟ ทำให้สภาพภูมิทัศน์ไม่เหมาะสมสำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2567)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชบายในการพัฒนาแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำในพื้นที่ที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั่วประเทศ หน่วยราชการในพระองค์ได้น้อมนำพระบรมราโชบายในการพัฒนาบึงสีไฟมาเป็นแนวทางขับเคลื่อนและลงพื้นที่

ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาบึงสีไฟอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบูรณาการร่วมกับภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการพัฒนาและและฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การขุดลอกบึงสีไฟ ปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่บึงสีไฟ เพื่อเพิ่มพื้นที่สาธารณประโยชน์ และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวจังหวัดพิจิตร การปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พิจิตร บึงสีไฟ และสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดพิจิตร เทศบาลเมืองพิจิตร สร้างทางจักรยาน ทางเดิน และลู่วิ่งภายในบึงสีไฟ ระยะทาง 10.28 กิโลเมตร ก่อสร้างสนามจักรยาน BMX สนามจักรยานขาไถ (Balance Bike) และสนามปั๊มแทร็ก (Pump Trak) สร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา การขุดแก้มลิง การซ่อมแซมสะพานชมบึงสีไฟ เป็นต้น

ภายหลังจากการเริ่มพัฒนาบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดพิจิตร ในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2565 - 2568 พบว่า จำนวนผู้มาเยือนจังหวัดพิจิตร มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ กล่าวคือ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2568) ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 716,838 คน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 จำนวน 777,584 คน อัตราเพิ่มขึ้น 8.47% ในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 777,584 คน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2567 จำนวน 831,127 คน อัตราเพิ่มขึ้น 6.88% ในปี พ.ศ. 2567 เมื่อเทียบกับ ปี พ.ศ. 2568 ในห้วงเดือนกันยายน พบว่า ปี พ.ศ. 2567 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 600,786 คน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2568 จำนวน 610,474 คน อัตราเพิ่มขึ้น 1.61 % ซึ่งคาดการณ์ได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2568 จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2567

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า บึงสีไฟจากที่เคยประสบปัญหาในหลายประการ จนได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญลำดับต้น ๆ ของจังหวัดพิจิตร และเป็นเสมือนห้องรับแขกของผู้มาเยือนจังหวัดพิจิตร ทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร การศึกษาครั้งนี้อาจนำไปสู่การพัฒนาบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลอันสำคัญต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยมีรายละเอียดในการศึกษา ดังนี้

1.1 ศึกษาตามหลักวงจรการวางแผนและการจัดการโครงการ ของ Rondinelli (รอนดิเนลลี่) ซึ่งประกอบด้วย 1. การกำหนดโครงการ 2. การเตรียมโครงการ 3. การออกแบบโครงการ 4. การประเมินโครงการ 5. การเลือกและอนุมัติโครงการ 6. การจัดกิจกรรมโครงการ 7. การดำเนินโครงการ 8. การติดตามโครงการ 9. การสิ้นสุดโครงการ 10. การโอนงานสู่ การบริหารงานตามปกติ 11. การประเมินผลโครงการ 12. การวิเคราะห์การติดตามผลการดำเนินงาน

1.2 ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยศึกษาในเขตพื้นที่ของจังหวัดพิจิตร

3. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลในประเด็นที่ทำการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1 ภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร หัวหน้าสำนักงานจังหวัดพิจิตร นายกองค์การบริหารจังหวัดพิจิตร นายกเทศมนตรีเมืองพิจิตร และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรอบบึงสีไฟ จำนวน 4 แห่ง

3.2 ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิจิตร และผู้แทนหอการค้าจังหวัดพิจิตร

3.3 ภาคประชาชน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดบึงสีไฟภัทราราม และผู้แทนชุมชนและร้านค้าบริเวณโดยรอบบึงสีไฟ

4. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ ห้วงเดือนตุลาคม 2568 - เดือนพฤศจิกายน 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

2. ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

3. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

4. ข้อมูลที่ได้ภายหลังจากการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อใช้ประกอบการพัฒนาบึงสีไฟ หรือสถานที่อื่น ๆ ให้เกิดความยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารการพัฒนา
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับวงจรการวางแผนและการจัดการโครงการแบบครบวงจร
4. แนวคิดวงจร PDCA (Deming Cycle)
5. บริบทบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูล ความรู้ในประเด็นที่ทำการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกจำนวนทั้งหมด 13 คน โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือภาครัฐ จำนวน 8 คน ภาคเอกชน จำนวน 2 คน และภาคประชาชน จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำหนังสือจากโครงการสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ ถึงส่วนราชการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตทำการลงพื้นที่ แจ้งความจำนงและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ผู้ที่จะให้ข้อมูลรับทราบและยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และขออนุญาตบันทึกเสียง ทุกครั้งก่อนการบันทึก ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีการบันทึกเสียงระหว่างสัมภาษณ์ด้วย รวบรวมข้อมูล ทำการถอดเสียงการสัมภาษณ์อย่างละเอียดและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบแนวความคิด โดยจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามประเด็นและจับใจความสำคัญและทำการเขียนสรุปและตีความตามหลักวิชาการตามแนวคิดวงจรการวางแผนและการจัดการ โครงการของ Rondinelli (รอนดิเนลลี่) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดหลัก และนำแนวคิด PDCA (Deming Cycle) มาประยุกต์ใช้ในการอธิบายรายละเอียดของวงจรดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการอธิบายอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

1. Plan (วางแผน) การพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จะมีคณะตรวจติดตามการพัฒนาอนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟ นำโดยราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมวางแผนและบูรณาการร่วมกับจังหวัดพิจิตร รวมถึงคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ

จังหวัดพิจิตร โดยจัดประชุมร่วมกันในการวางแผนการพัฒนาบึงสีไฟ โดยเป็นการวางแผนในการพัฒนา ที่พยายามปรับให้เข้ากับลักษณะทางกายภาพตามธรรมชาติของบึงสีไฟ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมของบึงสีไฟที่อาจทำให้สูญเสียระบบนิเวศ

2. Do (ปฏิบัติ) จังหวัดพิจิตร ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร เพื่อใช้ขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู การอนุรักษ์ การบริหารจัดการและการพัฒนาบึงสีไฟ ซึ่งในการดำเนินโครงการพัฒนาบึงสีไฟที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของคณะขับเคลื่อนการพัฒนาบึงสีไฟในด้านการดูแลรักษาและพัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งปลูกสร้างของบึงสีไฟ การปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่บึงสีไฟเพื่อความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวจังหวัดพิจิตรและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ การก่อสร้างเส้นทางจักรยาน ทางเดิน และลู่วิ่ง ภายในบึงสีไฟ เป็นต้น

3. Check (ตรวจสอบ) การติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาบึงสีไฟนั้น มีการดำเนินการผ่านกลไกและวิธีการหลายด้าน ดังนี้

1. การตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟโดยราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2. ติดตามโครงการพัฒนาบึงสีไฟโดยคณะกรรมการบริหารการพัฒนาบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร

3. การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานปกติ หรือในการประชุมต่าง ๆ ที่จังหวัดพิจิตรจัดขึ้น

4. Act (การปรับปรุงแก้ไข) ขั้นตอนการนำผลการตรวจสอบไปสู่การปรับปรุงและสร้างความยั่งยืน (ซึ่งเป็นแนวทางในอนาคต) การโอนงานสู่การบริหารงานตามปกติ: มีการ แบ่งโซนพื้นที่ และมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจนพื้นที่โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร และเทศบาลเมืองพิจิตร และมีแนวทางสู่ความยั่งยืน (การปรับปรุงในอนาคต) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

การบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว พบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ 1. ด้านงบประมาณ งบประมาณที่มีอยู่อาจมีน้อยทำให้การพัฒนาไม่

ถึงขีดสุดหรือไม่เต็มศักยภาพ 2. ปัญหาการขนย้ายดินจากการขุดลอก เนื่องจากไม่มีการวางแผนร่วมกันและติดปัญหาเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการขนย้ายดินในบึงสีไฟ 3. ผลกระทบจากการพัฒนาต่อชุมชนและวัด ในช่วงการขุดลอก (ประมาณปี พ.ศ.2561) โดยกรมเจ้าท่าหรือผู้รับเหมาได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อวัด เช่น ฝุ่น, ก้อนดิน, และความสกปรก 4. การมีผู้ได้และผู้เสียประโยชน์ การเปลี่ยนแปลงย่อมมีคนได้ประโยชน์และคนเสียประโยชน์ ผู้ที่อาจจะเป็นคนเสียประโยชน์ในช่วงแรกอาจเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ได้ในภายหลัง หากมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ผลการวิจัยแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีดังนี้

1. เวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2. จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ 3. งบประมาณ/การดูแลรักษาของหน่วยงานรับผิดชอบอย่าง และ 4. สร้างการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยสามรถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

การวางแผน (Plan) พบว่า โครงการพัฒนาบึงสีไฟดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและมีการริเริ่มที่ชัดเจนเมื่อราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้น้อมนำพระบรมราโชบายในการพัฒนาบึงสีไฟ โดยมีการบูรณาการร่วมกับจังหวัดพิจิตรและทุกภาคส่วนในการวางแผนในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จะมีคณะตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟ นำโดยราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมวางแผนและบูรณาการร่วมกับจังหวัดพิจิตร รวมถึงคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร โดยจัดประชุมร่วมกันในการวางแผนการพัฒนาบึงสีไฟ โดยเป็นการวางแผนในการพัฒนาที่พยายามปรับให้เข้ากับลักษณะทางกายภาพตามธรรมชาติของบึงสีไฟ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมของบึงสีไฟที่อาจทำให้สูญเสียระบบนิเวศ แต่เป็นการพัฒนาในส่วนขององค์ประกอบโดยบริเวณบึงสีไฟ โดยโครงการดังกล่าวมีการออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยวในการ

พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เชชเอม (2560, หน้า 68 - 69) ที่พบว่า บทบาทด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบึงสีไฟ มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบึงสีไฟอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ (2561, หน้า 85 - 94) ที่พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอนุรักษ์และรักษาทุนทางวัฒนธรรมวิถีชีวิตและอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของการท่องเที่ยว

2. ปฏิบัติ (Do)

จังหวัดพิจิตร ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร เพื่อใช้ขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู การอนุรักษ์ การบริหารจัดการและการพัฒนาบึงสีไฟโดยการบูรณาการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันในทุกมิติ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีองค์ประกอบในแต่ละคณะ ดังนี้ 1. คณะกรรมการอำนวยการ 2. คณะกรรมการด้านการบริหารจัดการน้ำและระบบนิเวศพื้นที่บึงสีไฟ 3. คณะกรรมการด้านส่งเสริมความปลอดภัย สุขาภิบาล และการจัดการร้านค้าในพื้นที่บึงสีไฟ 4. คณะกรรมการด้านการดูแลรักษาและพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่บึงสีไฟ และ 5. คณะกรรมการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรม อัตลักษณ์และสื่อสารสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดทัศนพล เขมจาโร และ สุขเกษม ขุนทอง (2568, หน้า บทคัดย่อ) ที่พบว่า กลไกการจัดการเชิงพื้นที่ของชุมชนบึงสีไฟ เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ มีการจัดตั้งคณะทำงานหรือศูนย์กลางประสานงานร่วม ซึ่งการดำเนินโครงการพัฒนาบึงสีไฟที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของคณะขับเคลื่อนการพัฒนาบึงสีไฟ โดยมุ่งเน้นการดูแลรักษาและพัฒนาสภาพแวดล้อม รวมถึงสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในพื้นที่ การปรับภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบ เหมาะแก่การพักผ่อนของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร เช่น 1. การขุดลอกบึงสีไฟ 2. การปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่สวนสาธารณะ 3. การปรับปรุงถนนรอบบึงสีไฟ 4. การขุดแก้มลิง 5. สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา 6. เส้นทางจักรยาน ทางเดิน และลู่วิ่ง 7. การก่อสร้างสนามจักรยาน 8. ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง เป็นต้น

3. ตรวจสอบ (Check)

การติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาบึงสีไฟนั้น มีการดำเนินการผ่านกลไกและวิธีการหลายด้าน ดังนี้

1. การตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟโดยราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้นำผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญ การพัฒนาด้านต่าง ๆ พร้อมด้วยคณะตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูบึงสีไฟ ได้เดินทางมาตรวจติดตามการพัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร ตั้งแต่ปี 2564 มีการประชุมติดตามงาน การให้คำแนะนำ การพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่หน่วยงานในพื้นที่ และติดตามงานอย่างสม่ำเสมอจนถึงปัจจุบันมากกว่า 10 ครั้ง ส่งผลให้การพัฒนาบึงสีไฟดำเนินการอย่างเป็นระบบ

2. ติดตามโครงการพัฒนาบึงสีไฟโดยคณะกรรมการบริหารการพัฒนาบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร เพื่อติดตามการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานของคณะทำงานชุดนี้เป็นระยะ

3. การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานปกติ หรือในการประชุมต่าง ๆ ที่จังหวัดพิจิตรจัดขึ้น เช่น การประชุม กรอ.จังหวัด การประชุมกรรมการจังหวัด เป็นต้น ซึ่งมีความขัดแย้งกับศุภลักษณ์ พงษ์พุก และ โชติ บดีรัฐ (2564, หน้า 150) ที่พบว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยชุมชน ด้านการติดตามและประเมินผล ยังขาดการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อความยั่งยืนในอนาคต

4. การปรับปรุงแก้ไข (Act)

ขั้นตอนการนำผลการตรวจสอบไปสู่การปรับปรุงและสร้างความยั่งยืน (ซึ่งเป็นแนวทางในอนาคต) การโอนงานสู่การบริหารงานตามปกติ: มีการ แบ่งโซนพื้นที่ และมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจนพื้นที่โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร เทศบาลเมืองพิจิตร และบริเวณรอบนอกจะอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พื้นที่นั้นตั้งอยู่รับผิดชอบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง คลองคะเชนทร์ โรงช้าง และเมืองเก่า และมีแนวทางสู่ความยั่งยืน (การปรับปรุงในอนาคต) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญที่สุด คนพิจิตรต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน, ออกแบบ, และพัฒนาการ ซึ่งทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนดำเนินการใด ๆ ผ่านเวทีประชาคม

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดทัศนพล เขมจาโร และ สุขเกษม ขุนทอง (2568, หน้า บทคัดย่อ) ที่พบว่า การพัฒนาต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มมีเสียงในการกำหนดทิศทางของพื้นที่

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหา อุปสรรคในการบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร ได้แก่ **1. ด้านงบประมาณ** งบประมาณที่มีอยู่อาจมีน้อยทำให้การพัฒนาไม่ถึงขีดสุดหรือไม่เต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา เชชเอม (2560, หน้า 68 - 69) ที่พบว่า บทบาทด้านการบริหารจัดการแหล่งมีการขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบึงสีไฟ **2. ปัญหาการขนย้ายดินจากการขุดลอก** เนื่องจากไม่มีการวางแผนร่วมกันและติดปัญหาเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการขนย้ายดินในบึงสีไฟ **3. ผลกระทบจากการพัฒนาต่อชุมชนและวัด** ในช่วงการขุดลอก (ประมาณปี พ.ศ.2561) โดยกรมเจ้าท่าหรือผู้รับเหมาได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อวัด ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ฝุ่น, ก้อนดิน, และความสกปรก และ **4. การมีผู้ได้และผู้เสียประโยชน์** การเปลี่ยนแปลงย่อมมีคนได้ประโยชน์และคนเสียประโยชน์ จากการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวย่อมนำมาซึ่งทั้งโอกาสและความท้าทาย โดยในระยะแรกอาจมีบางกลุ่มที่รู้สึกว่าตนเป็นผู้เสียประโยชน์ เช่น ผู้ประกอบการเดิม หรือผู้ใช้งานพื้นที่ในรูปแบบที่เปลี่ยนไป

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ในส่วนของแนวทางในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่างเสนอแนวทางการพัฒนาได้แก่ **1. เวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน** ควรมีการจัด เวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนถึงความต้องการ นอกเหนือจากที่ราชการหรือฝ่ายคณะกรรมการได้พัฒนาแล้ว **2. จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ** โดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวบึงสีไฟหมุนเวียนไปทั้งปี โดยให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมชาติของบึงสีไฟ เน้นอัตลักษณ์ของบึงสีไฟ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริขวัญ สุทธิภูล (2552, หน้า บทคัดย่อ) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร ต้องกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่จะรองรับได้ **3. งบประมาณ/การดูแลรักษาของหน่วยงานรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง** ความยั่งยืนขึ้นอยู่กับการดูแลรักษาและระบบงบประมาณของทุกภาคส่วน หากขาดการได้รับจัดสรรงบประมาณ การ

ดูแลและบริหารจัดการความยั่งยืนอาจขาดความต่อเนื่อง **4. สร้างการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน** ในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้ยั่งยืนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาร่วมกัน และปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนรักและหวงแหนบึงสีไฟโดยช่วยกันดูแลรักษาให้บึงสีไฟเป็นห้องรับแขกของแขกบ้านแขกเมืองผู้มาเยือนจังหวัดพิจิตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดทัศนพล เขมจาโร และ สุขเกษม ขุนทอง (2568, หน้า บทคัดย่อ) ที่พบว่า การพัฒนาควรกระบวนการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มมีเสียงในการกำหนดทิศทางของพื้นที่

สรุป

โครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร ถือเป็นโครงการสำคัญที่ได้รับการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน โดยมีจุดเริ่มต้นจากการที่ราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้นำพระบรมราโชบายด้านการพัฒนาบึงสีไฟมาสู่การปฏิบัติจริง โครงการนี้ถูกออกแบบภายใต้หลักการสำคัญคือ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบรอบพื้นที่ให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพตามธรรมชาติ และหลีกเลี่ยงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเดิมที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา การพัฒนามุ่งเน้นการตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยวในการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้บึงสีไฟเป็นเสมือน “ห้องรับแขก” ที่ต้อนรับผู้มาเยือนจังหวัดพิจิตร ในการดำเนินงาน จังหวัดพิจิตรได้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนโครงการอย่างบูรณาการ โดยส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้งานของสาธารณะ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะ การสร้างเส้นทางจักรยานทางเดิน และลู่วิ่ง กระบวนการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการผ่านหลายกลไก ทั้งการตรวจติดตามโดยราชเลขานุการในพระองค์ฯ พร้อมคณะ การติดตามโดยคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ, และการติดตามผ่านการประชุมปกติของหน่วยงานในจังหวัด เช่น กรอ.จังหวัด ซึ่งถือเป็นติดตามผลอย่างต่อเนื่องและหลากหลายมิติ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่พบ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน, ปัญหาการขนย้ายดินจากการขุดลอกเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ, ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนและวัดในช่วงของการขุดลอกในอดีต (ประมาณปี พ.ศ. 2561), รวมถึงการบริหารจัดการระหว่างกลุ่มผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์จากการพัฒนา เพื่อสร้างความยั่งยืนอย่างแท้จริง แนวทางการบริหารการพัฒนาที่สำคัญคือ การมุ่งเน้นให้ ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่าง

จริงจัง ความจำเป็นของการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดผู้คน การจัดสรรงบประมาณและการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารการพัฒนาโครงการบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตรต้องอาศัยการ การมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ในการพัฒนาโครงการบึงสีไฟให้ยั่งยืนโดยอาจจัดเป็นเวทีประชาคมในการให้ประชาชนเข้าเสนอความต้องการในการพัฒนาบึงสีไฟในอนาคต

2. การจัดกิจกรรมในพื้นที่ของโครงการพัฒนาบึงสีไฟควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมอยู่เป็นประจำ และควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่ เนื่องจากบึงสีไฟเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมาชาติ โดยเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืดและที่อยู่อาศัยของนกหลายชนิด รวมทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ

3. ในการดำเนินการพัฒนาโครงการบึงสีไฟควรคำนึงและพยายามปรับให้เข้ากับลักษณะทางกายภาพตามธรรมชาติของบึงสีไฟ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมของบึงสีไฟ ที่อาจทำให้สูญเสียระบบนิเวศ

4. การบริหารการพัฒนาบึงสีไฟควรมีการติดตามผลการดำเนินการฟื้นฟู การอนุรักษ์ การบริหารจัดการพัฒนาบึงสีไฟอย่างสม่ำเสมอผ่านการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการบึงสีไฟ หรือการประชุมอื่น ๆ รวมทั้งสร้างการรับรู้ในประชาชนในพื้นที่ทราบถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2568). *สถิตินักท่องเที่ยว*. เรียกใช้เมื่อ 23 ตุลาคม 2568 จาก https://www.mots.go.th/

พระปลัดทัศนพล เขมจาโร และ สุขเกษม ขุนทอง. (2568). กลไกการจัดการเชิงพื้นที่แบบสร้างสรรค์กรณีศึกษา : ชุมชนบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, บทคัดย่อ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)*. เรียกใช้เมื่อ 23 ตุลาคม 2568 จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/

ศิริขวัญ สุทธิภูล. (2552). *แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร*. ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถาปัตยกรรม.

ศุภลักษณ์ พงษ์พุก และ โชติ บดีรัฐ. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยชุมชน กรณีศึกษาบ้านรักไทย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารมหาจุฬาคชสาร ปีที่12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2564)*.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)*.

สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2567). *แผนพัฒนาบึงสีไฟอย่างยั่งยืน*.

สุกัญญา เชชเอม. (2560). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา บึงสีไฟ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต, ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์.